

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

juducând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie și de către partea vătămată Zencenco Andrei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

*Damaschin Alexei xxxx, născut la xx xx xxxx,
originar din xxxx, domiciliat în xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.03.2016 – 17.10.2017;

Instanța de apel: 04.12.2017 – 14.02.2018;

Instanța de recurs: 29.06.2018– 11.12.2018.

Asupra recursurilor declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul centru din 17 octombrie 2017, Damaschin Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.27 - 190 alin.(5) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de Zencenco Andrei a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul lui Damaschin Alexei în beneficiul lui Zencenco Andrei a prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei și a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice - 5 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Damaschin Alexei la data de 18 iulie 2013, aflându-se în biroul notarului public din str. Vasile Alecsandri nr.56 mun. Chișinău, având scopul dobândirii bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, a încheiat cu cet. Zencenco Andrei contractul de vânzare-cumpărare nr.xxxx a apartamentului cu numărul cadastral xxxx, situat în mun. Xxxx str.xxxx nr. xx, care îl avea în posesie, însușind de la victimă bani în sumă de 130 000 euro, care la momentul săvârșirii infracțiunii constituiau 2 158 000 lei, fără a-i preda apartamentul, care ulterior la folosit în scopuri personale, pricinuindu-i părții-vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. Procurorul, care a solicitat casarea sentinței din motivul blândeții pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Damaschin Alexei în baza art.190 alin.(5) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă 9 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

În motivarea apelului acuzatorul de stat a indicat că instanța de fond, la aprecierea modului și măsurii de pedeapsă, a aplicat prevederile art.385 Cod de procedură penală, prin care legiuitorul a statuat că, dacă în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări ale drepturilor inculpatului, precum și s-a stabilit din vina cui au fost comise aceste încălcări, instanța examinează posibilitatea de reduce pedeapsa inculpatului, drept recompensă pentru aceste încălcări.

Astfel, la expedierea cauzei în instanța de fond au fost anexate copiile ordonanțelor de prelungire a urmăririi penale, care au fost întocmite în două exemplare, unul fiind anexat la dosarul penal, iar altul la dosarul de control. Dintr-o eroare tehnică ordonanțele nesemnate au fost anexate la dosarul penal, iar cele semnate la dosarul de control.

În așa mod instanța de fond a pronunțat o sentință contrară legii, deoarece originalele actelor a căror copie au fost anexate la materialele cauzei, au fost anexate accidental în dosarul de supraveghere, circumstanță ce determină legalitatea actelor și acțiunilor organului de urmărire penală.

3.2. Avocatul Prodan Lilia în apelul declarat în numele inculpatului Damaschin Alexei, a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În motivarea apelului a indicat că, învinuirea s-a bazat pe declarațiile martorilor interogați în cadrul anchetei penale și judiciare, și a părții vătămate, care au și informat organele competente de presupusa infracțiune și pe anumite documente, care au fost administrate în cadrul anchetei penale și cercetate în cadrul examinării judecătorești.

Din declarațiile martorilor nu s-a confirmat vinovăția inculpatului, nu sa stabilit fapta infracțiunii, adică a escrocheriei în proporții deosebit de mari. Dimpotrivă, din declarațiile părții vătămate Zencenco Andrei sa constatat că, între el și inculpat au existat doar relații civile.

Contractul de vânzare-cumpărare nr.xxxx din 18 iulie 2013 era un act condiționat al tranzacției și ca speciment al condițiilor negociate între părți serveau drept temei punctele 7, 8, 9 și 10.

Astfel, partea vătămată Zencenco Andrei a înregistrat la OCT Chișinău contractul de vânzare-cumpărare cu nr.xxxx pe apartamentul litigios conform art.321 Cod civil, la data de 18 iulie 2013 ultimul a și dobândit dreptul de proprietate asupra imobilului procurat. Inculpatul cu membrii familiei sale au rămas să locuiască în apartamentul vândut conform clauzelor stipulate în contractul de vânzare-cumpărare. Ulterior, Damaschin Alexei și membrii familiei sale nu au avut posibilitate în termen să-și exercite dreptul de răscumpărare a bunului imobil în termenul stabilit în actul de vânzare-cumpărare și Damaschin Alexei a intervenit cu rugămintea de a prelungi termenul clauzelor speciale înscrise în contractul de vânzare-cumpărare, către Zencenco Andrei.

Ulterior, la 07 mai 2014 familia Zencenco contrar promisiunilor sale s-a adresat în instanța de judecată, în ordine civilă, cu cerere de revendicare a dreptului de proprietate asupra bunului imobil prin evacuare, care a admis cererea, cu evacuarea din apartament a inculpatului,

hotărârea devenind definitivă în luna iulie 2016.

La 25 iulie 2016 familia Damaschin au predat benevol apartamentul litigios fapt confirmat prin procesul-verbal de evacuare întocmit de Executorul judecătoresc Maxim Romaliischi executând condițiile stabilite la 06 iulie 2016 în procesul-verbal de conciliere a părților.

Din 07.05.2014 până la 19.10.2016 părțile s-au aflat în litigiu, fiecare acționând conform normelor procesuale stabilite de codul de procedură civilă.

În perioada de mai 2014 - octombrie 2016 apartamentul litigios a fost înstrăinat de către partea vătămată Zencenco Andrei cumpărătorului Zencenco Victor, iar din cauza, că Zencenco Victor nu a fost în posibilitate de a se achita cu vânzătorul Zencenco Andrei, imobilul a fost înstrăinat altei persoane prin intermediul întreprinderii Pro Imobil. Aceste fapte au fost constatate prin declarațiile părții vătămate Zencenco Andrei în ședința de judecată.

Astfel, între partea vătămată Zencenco Andrei și Damaschin Alexei, cât la momentul de 18 iulie 2013, atât și după, au existat doar relații civile, care puteau fi reglementate doar de Legislația civilă în vigoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2018, apelul declarat de procuror a fost respins ca nefondat și admis din alte motive, inclusiv din oficiu, apelul avocatului Prodan Lilia în numele inculpatului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Damaschin Alexei a fost achitat de sub învinuirea imputată în baza art.art.27 - 190 alin.(5) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

5. În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a reținut că instanța de fond eronat a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, situația de fapt reținută de instanța de fond nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, greșit încadrând acțiunile inculpatului în baza art.art.27 - 190 alin.(5) Cod penal.

Astfel, instanța de apel cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a concluzionat că Damaschin Alexei urmează a fi achitat, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Instanța de apel a menționat că, în speță este prezent un raport juridic cu caracter pur civil, iar în jurisprudență este deosebit de important de a delimita sfera delictului penal de cea a delictului extrapenal, iar faptele ce nu prezintă trăsăturile esențiale ale infracțiunii, nu reflectă un comportament criminal, or, criteriul principal de delimitare a infracțiunilor de alte încălcări de lege constă în caracterul lor ilegal, raporturile juridice penale reprezentând relațiile de apărare socială împotriva criminalității și combaterea acesteia.

Instanța de apel a constatat că acuzatorul de stat nu a prezentat probele concludente, pertinente și veridice care ar demonstra că, Damaschin Alexei avea intenția de a dobândi ilicit apartamentul sau valoarea acestuia, care era transmis conform legislației, potrivit contractului de vânzare cumpărare nr.xxxx, prin înșelăciune și abuz de încredere. Mai mult, însuși partea vătămată a menționat că, Damaschin Alexei i-a transmis benevol apartamentul și nu a avut careva probleme. Este dovedit în afara dubiilor rezonabile faptul că, Damaschin Alexei împreună cu Damaschin Ala, fiind coproprietari ai imobilului nr.xx din str. xxxx nr.xx mun. xxxx, la 18 iulie 2013, în biroul notarului public din str. Vasile Alecsandri nr.56 mun. Chișinău, au încheiat cu Zencenco Andrei și Zencenco Olga contractul de vânzare-cumpărare nr.2216 a

apartamentului cu numărul cadastral xxxx, situat în mun. xxxx str. xxxx nr.xx, contra sumei de 130 000 euro, fără a preda apartamentul conform stipulărilor contractuale.

La fel, atât Zencenco Andrei cât și soția acestuia Zencenco Olga au menționat, că contractul de vânzare-cumpărare l-au înregistrat la OCT și apartamentul l-au primit cu drept de proprietate.

Contractul de vânzare-cumpărare nr.xxxx din 18 iulie 2013 a fost un act condiționat al tranzacției. Urmare a încheierii și semnării contractului de vânzare-cumpărare discutat, cumpărătorul, adică partea vătămată Zencenco Andrei, a înregistrat actul conform regulilor stabilite de legislația civilă la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău la data de 18 iulie 2013 sub nr.xxxx.

Având în vedere faptul, că partea vătămată Zencenco Andrei a înregistrat la OCT Chișinău contractul de vânzare-cumpărare cu nr.xxxx pe apartamentul litigios, conform art.321 Cod civil, la data de 18 iulie 2013 ultimul a și dobândit dreptul de proprietate asupra imobilului procurat, or, potrivit art.321 alin.(2) Cod civil, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

Ulterior acestei acțiuni, inculpatul cu membrii familiei sale au rămas să locuiască în apartamentul vândut conform clauzelor stipulate în contractul de vânzare-cumpărare.

În urma circumstanțelor ce au intervenit pentru Damaschin Alexei și membrii familiei sale, ultimul nu a avut posibilitate în termen să-și exercite dreptul de răscumpărare a bunului imobil în termenul stabilit în actul de vânzare. De altfel, Damaschin Alexei a intervenit cu rugămintea de a prelungi termenul clauzelor speciale înscrise în contractul de vânzare-cumpărare, către Zencenco Andrei și ultimul a fost de acord, fapt confirmat și de acesta.

La 07.05.2014 familia Zencenco s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de revendicare a dreptului de proprietate asupra bunului imobil prin evacuare. În situația creată la perioada lunii mai 2014, Damaschin Alexei și Damaschin Ala, au înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Zencenco Andrei și Zencenco Olga cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr.xxxx și a acordului de modificare a contractului de vânzare-cumpărare. Urmare examinării cererilor înaintate de către părți, la 31 martie 2016 prin decizia Curții de Apel Chișinău s-a dispus menținerea hotărârii judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2015.

Instanța de apel a menționat că, la 06.07.2016 Damaschin Alexei și Zencenco Andrei s-au convocat la Biroul Executorului judecătoresc Maxim Romaliischi, unde a fost întocmit procesul-verbal de conciliere a părților în cadrul procedurii de executare nr.175-2534\16. Ulterior, la 25 iulie 2016 familia Damaschin Alexei și Ala au predat benevol apartamentul litigios, fapt confirmat și constatat prin procesul-verbal de evacuare întocmit de Executorul judecătoresc Maxim Romaliischi, executând condițiile stabilite la 06 iulie 2016 în procesul-verbal de conciliere a părților. Tot în acea perioadă de iulie - octombrie 2016, pe rol la Curtea Supremă de Justiție se afla spre examinare cererea de revizuire depusa de către Damaschin Ala, care la 19 octombrie 2016 a fost respinsă.

Instanța de apel a menționat că, din 07 mai 2014 până la 19 octombrie 2016, părțile s-au aflat în litigiu, fiecare acționând conform normelor materiale și procesuale, în perioada discutată mai 2014 - octombrie 2016 apartamentul litigios a fost înstrăinat de către partea vătămată Zencenco Andrei cumpărătorului Zencenco Victor, iar din cauza, că Zencenco Victor

nu a fost în posibilitate de a se achita cu vânzătorul Zencenco Andrei, imobilul a fost înstrăinat altei persoane prin intermediul întreprinderii Pro Imobil.

Instanța de apel a reținut că nu a fost demonstrată intenția inculpatului nici prin una din următoarele circumstanțe: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei care își asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul irealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, îndreptate spre încasarea mijloacelor bănești necesare onorării angajamentului; achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori; prezentarea, la încheierea tranzacției, din numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane, de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc., astfel încât nu există nici un fundament de a constata intenția lui Damaschin Alexei de a comite tentativa de sustragere. Din toate elementele caracteristice escrocheriei, partea acuzării nu a demonstrat nici unul.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că a fost încheiat contract de vânzare-cumpărare, cu respectarea prevederilor prestabilite la capitolul II al Codului civil, cu înregistrarea acestuia la OCT, iar, urmare a încheierii contractului de vânzare cumpărare a imobilului enunțat, vânzătorii Alexei și Ala Damaschin au primit 130 000 euro, de care au dispus după bunul lor plac, iar cumpărătorii Olga și Andrei Zencenco au devenit proprietarii imobilului nr.xx din str. xxxx nr.xx mun. xxxx, fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile, (f.d.19 vol. I). La punctul 7 al tranzacției enunțate, a fost stabilit de părți că, vânzătorii și-au rezervat dreptul de a răscumpăra apartamentul vândut până la 21 decembrie 2013. Răscumpărarea va fi efectuată în lei conform cursului al BNM la ziua răscumpărării a echivalentului a 130 000 euro. Astfel, la 18 iulie 2013, după semnarea contractului, transmiterea contravalorii acestuia, banilor, înregistrarea contractului în Registrul bunurilor imobile, se epuizează prima fază a relațiilor acestora. La momentul încheierii contractului, transmiterii banilor, vânzătorii și-au rezervat dreptul de preemțiune de răscumpărare a imobilului, în lei la cursul stabilit de BNM, a sumei de 130 000 euro, la momentul încheierii tranzacției.

Instanța de apel a reținut că raporturilor dintre familia lui Alexei și Ala Damaschin cu familia Olga și Andrei Zencenco devine mai tensionată în preajma zilei de 21 decembrie 2013, când vânzătorii nu reușesc răscumpărarea bunului, iar proprietarii nu pot dispune de acesta. Însă imobilul există, ultimii l-au și înstrăinat între timp, recurgând paralel la instanțele de judecată, (care au recunoscut valabilitatea actului juridic și sa dispus evacuarea vânzătorilor), sesizând inclusiv și organele de poliție.

Nici o probă nu a fost adusă de acuzare întru învinuirea lui Damaschin Alexei în tentativa comiterii infracțiunii de escrocherie, între părți nu este altceva decât relații cu caracter civil.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

6.1. Procurorul, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Recurentul face trimitere la temeiurile de casare stipulate în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și susține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției este expusă neclar, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

În motivarea cerințelor date, recurentul invocă argumente că, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetărilor judecătorești, s-a stabilit cu certitudine că inculpatul, având

scopul dobândirii bunurilor altor persoane prin înșelăciune, a întreprins măsuri concrete de a însuși averea părții vătămate Zencenco Andrei în sumă de 130 000 euro, fără a-i preda apartamentul, care la folosit în scopuri personale, pricinuindu-i părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

Concluzia instanței de apel precum că, în speță persistă relații de ordin civil, este neîntemeiată, or, partea vătămată cât și martorii acuzării au declarat aceeași schemă a dobândirii prin escrocherie a bunului de către inculpat.

Recurentul menționează că afirmațiile instanței de apel că nu este de acord cu aprecierea probelor de către procuror și prima instanță, urma să dezvăluie această concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii.

Recurentul consideră că, vinovăția inculpatului este dovedită prin probele acumulate la cauza penală și cercetate în ședințele de judecată, aceste probe fiind examinate, au fost apreciate unilateral, neobiectiv și incomplet fără coroborare cu alte probe în complex, astfel fiind apreciate eronat de către instanța de apel.

6.2. Partea vătămată Zencenco Andrei, invocând temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

Recurentul susține că instanța de apel a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare, nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care dovedesc incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală.

Recurentul menționează că instanța de apel greșit a constatat că partea acuzării nu a demonstrat existența elementelor caracteristice infracțiunii de escrocherie, fiind prezentă între părți a unui raport juridic civil. Mai indică recurentul că instanța de apel eronat a concluzionat că nu a fost demonstrată intenția inculpatului în comiterea infracțiunii, susținând că sub incidența legii penale cad doar acele încălcări, care demonstrează rea-voința, fraudă, malversațiunea din partea făptuitorului. Astfel consideră că concluziile instanței de apel vin în contradicție cu circumstanțele cauzei și probele administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În opinia recurentului, vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate pe deplin a fost dovedită, iar instanța de apel nemotivat a statuat asupra achitării inculpatului, eronat fiind apreciate probele acumulate la cauza penală și cercetate în ședințele de judecată.

7. Asupra recursului declarat de procuror și partea vătămată Zencenco Andrei, a depus referință avocatul Balan Angela în interesele părții vătămate Zencenco Andrei, care a solicitat admiterea recursurilor declarate de aceștia.

8. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute

prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal atestă, că recurenții invocă în recursurile declarate temeiul de drept prevăzut de pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate în instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să *se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Învederând norma enunțată mai sus, Colegiul penal remarcă faptul că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauzei în ordine de apel.

În acest sens se menționează că, prin sentința instanței de fond inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.27 - 190 alin.(5) Cod penal și ulterior, în urma admiterii apelului declarat de către avocatul inculpatului, inclusiv și conform art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus achitarea lui Damaschin Alexei de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.27 - 190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, în cazul în care instanța de apel nu a fost de acord cu aprecierea probelor abordată de către prima instanță și a ajuns la concluzia achitării inculpatului, urma să dezvăluie această concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și puse la baza sentinței de condamnare, pe când din decizia supusă recursului se atestă că instanța de apel a dat prioritate declarațiilor inculpatului și stării de fapt relatate de acesta, concluzionând că versiunea de apărare coroborează cu restul

materialului probator anexat la dosar, și care cu certitudine denotă nevinovăția lui Damaschin Alexei în săvârșirea infracțiunii incriminate.

În speță, instanța de apel constatând că între părți este prezent un raport juridic cu caracter civil, totuși urma să ia în considerație că, în esență, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate.

Astfel, instanța de apel nu s-a expus separat asupra fiecăreia din probele acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv, nu a făcut o analiză a acestora, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală și nici nu a indicat motivele pentru care instanța a considerat probele inadmisibile, pentru a ajunge la concluzia de achitare a inculpatului Damaschin Alexei de comiterea infracțiunii prevăzute la art.art.27 - 190 alin.(5) Cod penal.

Colegiul penal punctează că, deși instanța de apel a statuat asupra faptului că între părți este prezent un raport juridic cu caracter civil, totuși instanța nu a dat apreciere faptului, că în speță a avut loc abuzul de încredere, care a stat la baza relației interpersonale stabilite între făptuitor și victimă, care la rândul lor au în suport relații comerciale, care cunoscând anumite evoluții și având amprenta încrederii, sânt exploatare cu rea-voință de potențialul escroc, la realizarea intenției infracționale.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel urma să ia în considerație că, probele trebuie analizate corelat, în ansamblul lor, nu trunchiat, astfel încât hotărârea să se întemeieze pe toate probele cauzei, condiție ce în cazul de față nu este întrunită. Din analiza și evaluarea probelor administrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate în cadrul cercetării judecătorești, s-a reținut eronat că probele în ansamblul lor nu coroborează spre a demonstra, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii pentru care a fost trimis în judecată.

Având în vedere circumstanțele evidențiate, instanța de recurs statuează că, garanțiile consacrate în art.6§1 din Convenție includ obligația instanțelor judecătorești naționale de a motiva cu suficientă claritate deciziile sale (H. c. Belgiei, §53, din 30.11.1987). O decizie motivată demonstrează părților că au fost cu adevărat auzite de către instanță în proces.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu trimiterea cauzei pentru rejudecarea apelurilor declarate, din motivul prezenței erorii de drept semnalate de recurenți și prevăzute de pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece această instanță nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apelurile declarate, să cerceteze, să verifice și să aprecieze profund probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele

casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

9. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie și de către partea vătămată Zencenco Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2018, în cauza penală privindul pe *Damaschin Alexei xxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 10 ianuarie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Conzac

Victor Boico